

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia: **BRAȘOVU**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.

Sursoari neînfrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se restituie.

Biroul de anunțuri: **BRAȘOVU**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.

Inserate mai primese în Viena: H. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndl, M. Dukas, A. Oppel, J. Donnerberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein, Lerman; în Frankfurt: G. L. Dambel; în Hamburg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie garmond pe o coloană 8 cr. și 30 cr. timbra pentru o publicație. Publicări mai dese după tarifar și învoială.

Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU XVI.

„Gazeta” este în să-care de

Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminică 8 franci. Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov: a administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiile sunt a se plăti înainte.

Nr. 37.

Brașov, Joi, 18 Februarie (2 Martie)

1893.

Brașov, 17 Februarie v.

Se duce vestea de zelul unic în telul său, ce-i caracterizează pe deputații unguri. Se dice, că nici într-o dimineață ședințele dietei nu se pot deschide la timp, din cauza numărului insuficient al deputaților prezenți, cari s-au cămărgit prea târziu la ședințe, sau că nu merg de loc, așa că președintele se vedesilită a-i tracta ca pe niște studenți neglijenți dela universitate, amenințându-i mereu cu cetirea catalogului.

Imprejurarea acesta caracterizează în modul cel mai trist lipsa de interes, cu care sunt tratate afacerile țerei din partea membrilor din parlament. O toată maghiară din capitală își esplică proveniența acestei triste aparițiuni din lipsa totală de devotament al d-lor deputați, pe cari îi clasifică în mai multe grupuri, cari de cari mai înjositoare. Despre unii dice, că privesc mandatul de deputat ca un simplu mijloc de trai; alții folosesc acest mandat pentru îmbogățirea resurselor de câștig; o a treia categorie de deputați folosesc influența lor de mandatori ai „națiunii”, ca să facă specule și să adune averi, intrându în târg cu unii și cu alții, pentru a-le câștiga posturi grase; alții erăși portă numele de deputat numai pentru a apuca la câte-un os de ros, pentru ca să pôtă trăi de pe-o dipe alta.

Veți bine, că după o clasifică în atâtea grupuri, nu mai pôte fi mare numărul deputaților restanți, cari nu fac parte din existențele condamnabile înșirate aci și cari ar fi a se număra în șirul patrioților cu adevărat devotament pentru binele patriei.

Motivele, de cari este condusă

foia unghurească, când aruncă această umbră tristă asupra parlamentului maghiar, sunt în adevăr foarte palpabile. Numeroase sunt dovețile, ce le-au dat și continuă a-le da în privința acestor deputați unguri, cari par a fi mai preocupați de interesele lor personale, decât de promovarea cauzelor publice.

Esemplu este cestiunea imbutățirii diurnelor lor proprii. Într-un moment, când „națiunea” țipă, că nu ajung bani pentru înființarea „Kisdedovurilor”; când foile unghuresci se plâng, că învățătorii lor pier de fome; când ele strigă, că masele de funcționari mai mici sunt înfundate în datorii, din a căroră pricină „sunt nevoite” a recurge la mituire și defraudări; în fine, când de toate părțile se constată, că din lipsa de bani „națiunea” sufere, demoralizația crește, judecătoria despăia partidele etc. etc.: — ce fac ore „părinții patriei”? Fac ceea ce fac toți câți urmăresc scopul de a se căpătu: umblă să voteze câte-un adaus de 800 fl. la diurnele lor de până acum.

Nu e mirare, decât în asemenea împrejurări, însăși foile unghuresci privesc în membrii parlamentului maghiar niște existențe problematice, niște existențe recrutate în mare parte din șirul elementelor, ce umblă numai după căpătuire.

Nici că ne putem mira de asta, pe cât timp mandatele de deputați se câștigă prin corupere și mituire. Se asigură, că nu este cerc electoral, al cărui mandat de deputat să fi costat mai puțin de patru mii florenți; mandatele celorlalte cercuri au costat totu câte 10, până în 20, ori chiar 30 de mii flor.

Sub astfel de împrejurări, mai pôte fi ore vorba de un parlament cinstit? Mai pôte-se cineva mira, că însăși foile unghuresci clasifică pe deputații lor în totu atâtea grupuri de speculanți, cari folosesc mandatul de deputat numai pentru a se căpătu pe sine și pe ai săi?

Astfel stând lucrurile, este ușor de înțeles proveniența atatoror legi vitrege și atatoror planuri monstruoase, câte se croesc în parlamentul unghuresc, mai ales față de noi, de Nemaghiari. Proclamarea principiului de netoleranță față cu poporele nemaghiare și huiduirea noastră din funcțiunile publice este binevenită pentru cei ce vénéză căpătuirea proprie.

Să nu ne mai prindă mirarea, decât în parlamentul unghuresc găsim atâtea entuziasm pentru totu ce tinde la eschiderea noastră de pe tărâmul vieții publice, pe care ei atât de bine se fericesc și căpătesc.

Mirare ne este numai, că în șirul unui popor întreg, cum este poporul unghuresc, nu se găsesc și bărbați de aceia, cari se vadă fatalele consecințe ale acestui îngrozitor sistem de demoralizațiune și se întrevină, până când încă nu e cu totul prea târziu, pentru îndreptarea rului.

CRONICA POLITICA.

— 17 Februarie.

Privitor la „autonomia catolică” cetim în „Budapesti Hirlap” dela 28 Februarie următoarele: „Se știe, că comisiunea de 15, însărcinată cu afacerea autonomiei catolice a primit propunerea, ca guvernul să fi îndatorat de-a convoca până la finea anului curent Congresul catolic. Comisiunea a însărcinată pe deputatul guvernamental Kammerer

Ernő, ca să așternă această propunere guvernului. Deputatul Kammerer a și făcut-o aceste, și după cum suntem informați, guvernul a primit propunerea comisiei de cinci-spre-dece.”

Diarul săsesc din Sibiu „Sieb. D. Tagblatt” se ocupă în articolul de fond din 28 Februarie cu legea de naționalitate, despre care dice, că nu e aplicată de guvernul unghuresc, apoi amintesc o mulțime de cazuri, cum slujbașii guvernului își fac un merit din nerepectarea acestei legi fundamentale spre paguba poporelor nemaghiare. Apoi termină astfel: „In Ungaria mereu s'a vorbit de „impăcarea naționalităților.” Dér nici un om cu minte nu-și va ougeta acesta așa, că naționalitățile ar voi sau ar puté să renunțe la dezvoltarea individualității lor. Er unde există o individualitate etică, acesta trebuie să se manifeste în viața publică. Acesta a recunoscut-o de facto și de jure legea naționalităților. De aceea nici o naționalitate nu pôte suferi să fi scosă de pe terenul acestei legi. Mai puțin o putem suferi noi. De aceea fi constatat încă odată, că legea nu este aplicată nici față cu noi și că este datorința noastră să grijim, ca să fi aplicată.”

In ședința din 21 Febr. n. c. a clubului conservator din parlamentul austriac, contele Hohenwarth a adus la cunoștință, că guvernul înțelegere cu celelalte partide a fixat deja programul pentru activitatea camerei deputaților în această sesiune, care ar avé să dureze până în 24 Martie a. c. In urma acestui program senatul imperial va discuta afară de buget, legea privitoare la victualii, convențiunea comercială cu Serbia, câteva proiecte de lege privitoare la căile ferate și unele legi mai puțin importante. După Paști vor fi convocate pentru o scurtă sesiune acele diete provinciale, cari vor exprima dorința, ca să fi convocate. In jumătatea a doua a lunii lui Mai se vor întruni delega-

FOULETONUL „GAZ TRANS.”

Briganții din Sonnino.

Novelă de Otto Röse.

I.

Multă vreme trecură nori negrii și groși dela munții Albani peste Campania romană, în fine soroale de după amiază sfășie vâlnul întunecos; lupta între lumină și întunecou se terminase, în șirul negre alergau norii în dosul munților și peste Monte Cavo se lăsă arcul păcii. Primele rațe ale soarelui lumina veranda osteriei*) din Nemi, care zăcea pe munții Albani, de unde puteai privi totă Campania; lumina aură da iederei vechii zidiri o colore verduă mai deschisă și făcea ca picăturile de ploă de pe vițele de via, încă neînverșite, să strălucescă, ca niște diamante. La pôlele stâncei, care se precipita aprôpe de ospătării, strălucea, în cadrele întunecose ale craterului, oglinda de smaragd a lacului. Dincolo, pe o înălțime pieșă zăceau casele din Genzano, încă în itu-

nerec; la orizontu lucea marea ca o fășă argintă.

Aerul de primăveră, care umplea natura, înveseli și pe bătrânul domn, care apăr în ușa ospătării și probă cu îngrijire, că ore mai plouă. Era un bătrân venerabil, cu fața rasă, cu ochi albaștri plini de vioiciune și cu părul alb ca zăpada, care undula sub căciula de mătase neagră. Acestă căciulă, de care nu se lipsea nici odată în călătorii, și o luă jos din cap, în respect față de natură, și dice: „Aurelian, fiul meu, deif se votează binele; putem cina în liber.”

Aurelian era un tiner slăbuț, înalt, asupra vârstei cărui puteai fi la îndoielă, căci statura sa cam plecată și fața palidă, îl arătau mai mare de 30 de ani, dér ochii săi mari albaștri și gura sa juvenilă, adumbrată de o barbă blondă, îl arătau a fi de vre-o douăzeci de ani. El se apropiă de tatăl său lângă marginea verandei. „O, ce sără admirabilă,” esclamă el încântat, „nu suntem fericiți, că putem face călătoria acesta? Pe mine mă îmbată podoba Italiei. Totă această frumșetă o gustă din totă inima, ca și când aș voi să-mi

aduc o parte în odăița mea de studiu.”

Bătrânul zîmbi; gândurile sale alergau în altă direcțiune și cu degetul scanda versul unei strofe lătine pe o placă de marmură. „Da, numai în astfel de țară a putut prospera arta clasică”, răspuse el după câva timp. „Clima și pământul sunt doi factori importanți ai istoriei culturale.”

Acastă contemplantare ar fi folosită pentru vre-o espunere științifică, decât atențiunea sa n'ar fi fost atrasă în altă parte. La cotitura drumului aparură două figuri călare pe măgari, la privirea cărora fața bătrânului se întunecă. Noii sosiți erau un domn bătrân și o damă tineră, cel dintău foarte remarcabil prin picioarele sale lungi, cari atârnav până aprôpe de pământ.

La statura ososă aparținea o față, care lipsită de barbă și de sprâncene, se compunea din sbărcitură, ca un pergament. Pălăria o purta călărețul în mână, peruca sa castaniă, în parte îngălbinită, se dase la o parte și lăsă să se vedă pe la têmele un puf alb. O umbrelă, carea concura în mărime cu călăuzul italian, care tropota pe lângă măgari, întreaga echipamentul călăto-

rului, care acum cu o lovitură de baston puse măgarul în trap și-l îndreptă spre treptele verandei.

Intemplantarea îi aduse la o întâlnire pe acești doi bărbați, cari de ani de zile se ocoliseră unul pe altul. Consilierul școlar Scharfenberg vedea în profesorul Burgers un fost amic, pe care o dispută filologică îl făcuse cel mai crâncen inamic al său. — Ore numai filologia să-i fi certată? Cărta dura, de când Scharfenberg a fost chîamat dela gimnaziul din Hagerstadt, unde lucrase împreună cu Burgers, ca directorul gimnaziului la Dickendorf; gurile rele susțineau, că Burgers, care cu toate meritele sale aștepta înzadar o avansare, ar fi amărât de invidiă. Dér ori cum ar fi, cërta între ambii învățați, cari erau socotiți între cele dintău autorități pe terenul filologiei clasice, se iscă din cauza unei cestiuni științifice și făcă colosală seneștiă în lumea filologică a Germaniei.

Pentru publicul fără învățătură nu prea era acesta lucru de înțeles er cei profani își băteau joc, dér totuș amicii filologiei clasice șiau să apretzeze serioșitatea luptei. Consilierul școlar Scharfenberg era urzitorul teoriei asupra

*) birtă.

tiunile, ér la toamnă éráși dietele într'o sesiune ordinară. Senatul imperial va reincepe apoi lucrările sale de abia în luna lui Noemvre.

Diarul rusesc „Moskovkija Vjedomosti” vorbindu despre scirile tendențioase ale pressei berlinese asupra Rusiei, scrie, că aceste sciri sensaționale sunt fabricate în Berlin. Guvernul german, care a espulsat pe ună corespondentă rusescă din cauza unei sciri neadeverate asupra Sultanului turcesc, nu face nici un pas în contra scirilor revoltătoare asupra Rusiei. Așa, în timpul din urmă din partea germană s'a pornit în Paris o campanie, ca prin calumniarea reprezentantului Rusiei să desfacă pe acesta de alianță cu Franca. Dér guvernul francez a respins aceste calumnii. Foile germane însă trimeteau și mai departe sciri false, cu deosebire „Kölnische Ztg.” și „Kreuzzeitung”. Guvernul german nu întreprinse nimic în contra acestei proceduri, și numai după ce „depeșile” din Petersburg fabricate în Berlin, se publicară pe strade, își exprimă guvernul german regretale sale față de ambasadorul rusesc. Această însă s'a întâmplat la ordinul direct al împératului Wilhelm. În Europa, dice, fóia rusescă, nu se află o a doua presă, care să se ocupe atât de sistematic și de crâncenă ou răspândirea de sciri tendențioase asupra Rusiei, ca presa germană. Dér împérialul german dorește raporturi mai favorabile cu Rusia, atunci trebuie să intervină, ca caracterul tendențios al pressei germane să se schimbe. Atunci i se va pute lua și lui Bismarck posibilitatea, ca să se provoce la aceea, că „noul curs” a agravat raporturile între Germania și Rusia.

Din parlamentul austriac.

(Urmare.)

Dep. Gregr (continuând): Noi am trimis membrii în parlamentul austriac și acesta a fost pasul cel mai fatal, ce l'au făcut politici nostri; aceasta a fost un pas, care a fost însoțit de urmările cele mai mari și mai grave; care a adus mari pagube poporului boem. De trei dec de ani seluptă poporul boem, ca să îndrepte acest pas greșit al politicilor săi și să scuture jugul, în care a intrat fără chibzuélă și de bună voiă. (Aplause la Cehii tineri). Până acum însă nu a succés acésta. Numeroși și puternici sunt adversarii poporului boem și lor le stă la dispoziția mijlocele de putere ale statului și în aplicarea acestor mijloce față de poporul boem nu prea se pucoede conșciențios. Se pare, că în Austria, totă este permisă a se face în contul po-

„construcției simetrice a liricei clasice în general și a odelor Horațiane în special” — o teorie, pe care nimenea altul nu o combătea mai vehement, ca tocmai profesorul Burgers, care rămase ordinarul clasei întâiu, și aruncase mâna fostului său amic. Scharfenberg, deși în fond cu inimă bună, în cestiuni filologice nu suferea împotrivire. Elu răspunse prin un atac vehement în contra comentariilor poetului roman Virgil, în care Burgers își depusese quintesența soinței sale, și pentru ca să dea disputei sale teoretice o sancțiune practică, începură ambii savanți să scotă reciproc cărțile lor din studiile școlarelor lor; edițiunea lui Virgil de Burgers, care era introdusă aproape în toate gimnasiile, nu era permisă ca să trecă pragul classelor lui Scharfenberg; în classa primă a lui Burgers era strictă interdicția folosirea ediției la poeziile lui Horațiu, de Scharfenberg,

(Va urma.)

porului boem, aici nu valoréză nici legile, nici drepturile, și nici morala. (Aprobări la Cehii tineri.)

Dep. Spinciel: Și față de Croați se pucoede astfel.

Dep. Dr. Gregr vorbește apoi despre alegerile în ținutul marilor proprietari boem, unde guvernul de atunci a întrebuințat toate mijlocele de presiune și de corupțiune, pentru ca să procure victoriă partidei constituționale în dieta boemă. Acțiunea acésta a guvernului constituțional de atunci rămâne o pată rușinosă în istoria mai nouă a Austriei și poporul boem nu o va uita nici odată.

Se dice, că domni din stânga împingă pe ministru președinte, ca să procure din nou majoritatea partidei constituționale în dieta boemă. Acésta ar fi o interesantă ilustrațiune pentru ministerul împăcării și al pactului, decât ar voi să înceneze alegeri, ca cele din timpul marilor proprietari boem. Și la ce au folosită toate aceste volnicii? Nu pôte fi nici vorba despre o recunoscere, despre o verificare a constituției în poporul boem. Poporul boem nu a recunoscută nici odată acésta constituțiune și nici nu o va recunoscă nici odată. (Aplause la Cehii tineri.) Elu a privit în totdeuna acésta constituțiune ca o nedreptate strigătoare la cer și ca un act volnic, care a fost săvârșit în contra celui mai sfânt drept al țerii sale.

Dér nici în majoritatea celorlalte popore ale acestei monarchii nu a prins rădăcină acésta constituțiune. Majoritatea acestora stă streină față de acésta, ba chiar ostilă. Imi vor arăta pot, partida stânger germane. Ea a fost aderata muma a acestei constituțiunii, pe care dorește a o susține; dér ce este partida acésta? Ea reprezintă numai o mică fracțiune a populațiunii germane din acésta monarchie. Ea reprezintă numai câteva minorități în unele țeri din acésta monarchie și are să mulțămescă existența ei numai ordinii neșatural și nedreptă a alegerilor, dér o constituțiune, care li s'a impusă cu puterea poporelor monarchiei în contra voinței lor, care trebuie susținută prin ordine electorală, prin măsurile polițienesc și prin bacionete....

Dep. Dr. Vașaty: Și prin înșelăciune.

Dep. Dr. Gregr: O astfel de constituțiune e rea și nici odată nu va prinde rădăcină în poporele Austriei. Dintre toate poporele acestui stat de sigur, că poporul boem este acela, care suferă mai mult sub acésta constituțiune. Când M. S. esmise în anul 1860 diplomă din Octomvre, poporul boem săltă de bucurie și toate inimile băteau pentru nobilul domnitor, căci poporul boem vedea în diploma din Octomvre aurora unui viitor mai bună, finea umilirei și robiei sale. Căci în acésta diplomă se aflau cuvintele regelui său, că numai astfel de instituțiuni și stări de drept, care corăspund conșcienței de drept istorice, pot garanta puterea monarchiei austriace.

Ce este însă conșciența de drept istorică a poporului boem? De sigur, că nu altceva, decât conșciența, că regatul Boemiei mai înainte a fost un stat independent, înflorit și glorios, care și după alăturarea sa la Austria sub sceptrul casei de Habsburg, și-a păstrat neatârnată autonomia până în timpul cel mai nou, că aceste i a fost garantate prin tratatele și jurămintele cele mai sfinte ale regilor, și a celor din casa de Habsburg și că acésta independență și după drept i se cuvine și până în ziua de azi.

În locul reactivării dreptului public al coronei Boemiei urmă constituțiune din Februarie și din Decemvre. Ni se face imputarea, că noi voim să construim un regat propriu și independent al Boemiei, să scotem Boemia din cadrele monarchiei austriace. Acésta este o suspiciune neintemeiată și mali-

țioasă, căci pe când noi basăm îndreptarea dreptului nostru public pe tratate și acte de stat valabile, ne provocăm între altele și la sancțiunea pragmatică, despre care în diploma din Octomvre se dice, că este o neclătită lege fundamentală de stat și de rasă. Sancțiunea pragmatică este însă acea lege, care cuprinde unirea și complexul tuturor țerilor acestei monarchii sub sceptrul casei de Habsburg. Nouă așădă, căci ținem strict la aceste tratate, nu ni se pôte imputa, că voim să clătinăm unitatea statului.

(Va urma.)

SCIRILE ȚILEI.

— 17 Februarie.

Academia română în sesiunea sa viitoare va pucoede la alegerea a patru membrii. Sunt două locuri vacante în secțiunea istorică, unul în secțiunea literară și unul în secțiunea științifică. Sesiunea generală se va deschide la 25 Februarie.

—x—

† Maria Rosetti, soția marelui patriot și barbat de stat român C. A. Rosetti, a încetat din viață în 13 Februarie. Reposata a fost o femeie, model de iubire, devotament și patriotism. În mormântarea se va face în Bucuresci pe spesele clubului liberal. Familia răposatei a consimțit la acésta condițiune, ca în mormântarea să fie cătu de simplă după cum era dorința d-nei Rosetti, și ca un singur preot să officieze.

—x—

Convenția comercială între Franca și România. Diarul „Timpul” i se scrie din Paris, că negocierile între d. N. Krețulescu și guvernul Republicii franceze pentru încheierea unei convențiuni comerciale între Franca și România sunt terminate, că toate amănuntele convențiunii sunt definitiv stabilite. E probabil, că convențiunea va fi semnată în primele zile ale acestei săptămăni. Îndată după acésta d. N. Krețulescu va veni la Bucuresci.

—x—

Dela universitatea din Budapesta. Pentru semestrul al doilea au fost înscriși 2703 ascultători solvenți și adeo 87 teologi, 1565 juristi, 761 mediciști, 162 filosofi și 128 farmaciști. Afară de acésta, s'au mai înscris 506 ascultători, care sunt eliberați de taxa școlară la un loc: 3209 ascultători înscriși. În prima jumătate a anului a fost numărul ascultătorilor de 3601.

—x—

Generalul Lahovary, ministru de reșelă al României a semnat contractul cu fabrica Steyr pentru furnitura a 111.000 arme Mannlicher, model 1893. Aceste arme vor săvârșă toate modificările introduse în urma experiențelor făcute în anul trecut. Data predării complete a întregii furnituri e fixată pe 31 Decemvre 1893. Acésta număr de arme împreună cu cele 8000 d-ja primite, va forma primul aprovisionament. S'a adoptat numărul de 119.000 spre a fi seriati pe trei mii.

—x—

Archiducele Albrecht, implinesce în Aprilie n. c. 30 de ani de când pörtă bastonul de mareșal, cea mai înaltă demnitate militară în Austria.

—x—

Societatea de lectură a studenților dela școlile medii române gr. or. din Brașov, va ține o ședință publică Duminică în 21 Februarie st. v. în sala cea mare a gimnasiunii. Începutul la orele 3 p. m. Ofertele marinoase se primesc cu mulțămite și se vor chita pe cale publică. Programa este următoarea: 1) Cuvânt de deschidere. 2) Becker: „Despărțirea”, coră bărbătesc. 3) V. Alexandri: „Hodja Murad pașă”, declamată de I. Maxim. 4) Labitzky: „Visul păstorului”, idilă, executată de A. Lemenyi (viol. I), M. Dima (viol. II) și acompaniată la pian de A. Pop. 5) „Ana Dómna” de V. Alexandri, analiză literară de I. Pricu. 6) Anton Panu: „Pira moșicescă”, declamată de Oct. Vas. 7) O. Müller: „Rugăciunea”, b) G. Dima: „Sunt soldat român”, coruri bărbătesci.

—x—

Cremațiunea în Viena. Consiliul comunal al capitalei Austriei a primită întruna din ședințele sale, cererea societății „Flamme” de a se arde oălavrele,

în loc să se înmormanteze. Decisiunea acésta a făcută mare senzație în Viena,

—x—

Un dar „patriotic”. Din Berlin se anunță: Proprietarul Rogge din Doberitz, lângă Spandau, a dăruit moșia sa împératului Wilhelm pentru ca să întemeieze acolo o tabără mare la Chalons.

—x—

Milan și Natalia. Din Belgrađ se anunță: Regina mamă Natalia se va duce singură la Yalta, pe când tatăl regelui, Milan, deocamdată va petrece încă în Franca. Natalia va petrece apoi mai multă vreme în România la principesa Moruzzi, o rudeniă a ei. Un număr mare de dame din societatea din Petersburg vor trimite reginei Natalii o adresă de felicitare din cauza împăcării sale cu Milan.

—x—

La conferința sanitară din Dresda statul român va fi reprezentat prin d. Emil Ghica, ambasador la Berlin. Toate statele vor fi reprezentate prin ambasadorii lor din Germania, numai Franca și Germania vor săvârșă câte un reprezentant tehnic, care vor fi: Dr. Brouardel pentru Franca și Dr. Koch pentru Germania.

—x—

Panama și Panamino. Din Paris se scrie, că în aduarea departamentului VII s'a ținut, în 24 Februarie, o adunare de alegători în care Audrieux a ținut o vorbire, îndreptându grele atacuri contra lui Ferry și Carnot. Audrieux a promis, că în curând va da publicității întrăgă lista persoanelor compromise în afacerea Panama. În lista acésta, se dice că figurează 1/3 parte din membri camerei.

—x—

Conferințele ce se vor ține la „Societatea geografică română” în luna Martie sunt: D. G. I. Lahovary: Darea de semnă anuală asupra mersului Societății geografice române. Gr. Stefanescu: Patru zile în Castelul Rüşchmor (Anglia). G. D. Theodorescu: Despre conda din Nuremberg. Gr. Tocilescu: Valurile române din Dobrogea. Ionescu-Gionu: Dacia Catarinei II-a. Th. Burada: O călătorie la Români din Bithinia (Asia-Mică). C. Chiru: Rectificarea riuilor din România. Demetrescu-Agraru: Delul mare și viața americană. I. Năcianu: Geografia Economica a României.

Dacoromânismul

și politica culturală maghiară.

(Urmare.)

În școlile limba română se propune, ca fiind mama și baza limbei clasice latine, ér scopul cultivării limbei este: a apropia cât se pôte mai tare limba română de cea latină. Direcția acésta a început-o Clainu a făcut-o să triumfe Cipariu, ér discipulii acestuia au dus-o până la absurd. Vasile Urechid publică în Nr. din Maiu al revistei periodice „Convorbiri Literare” nisce reminiscențe asupra tinerimei din anii următori revoluției din 1848, în care dice între altele: „Academia s'a deschis... dér în locul vechilor profesori, au fost chemați alții, mai ales din Ardeal. General-inspectorul era neuitatul Treboniu Laurianu. Cu dirigerea internatului (?) a fost însărcinat un alt ardelén, Patriciu. Schimbarea acésta a fost salutară în multe privințe pentru școlă, dér tendința ei a fost, să strice o întrăgă direcție în cultivarea limbei române. Din și în și se înrădăcina în liceu mania ardeleană, de-a ne încurca limba, sub pretext, că trebuie s'o facem mai asemănătoare cu latină. Școlă filologică din Blășiu, numai de dragul latinității, era aplicată a susține o ortografie, care este mai grea decât ortografia engleză (???) și față cu limba existentă, a crea una, pe care poporul român n'o înțelege. Lor nu le era necesară limba, ca cu ajutorul ei să ridice poporul român la un nivel cultural mai înalt, ci ca prin o minciună științifică, să infiltreze și să consolideze în popor ideea daco-românismului. Este interesantă a soi, că ministerul unghuresc de culte, prin cărțile didactice edate pentru școlile populare

române, a stată în serviciul acestei direcții. Am în mână Abecedarul lui Găspăr, ediția dela 1871. Cine știe românește, acela vede la prima privire, că acesta e scris în limba daco-română Cipariană. De sigur, că nu cu intenția și nu din ușurătate s'a întâmplată acesta, ci din neorientarea, că statul maghiar a devenit inconștient sprijinitorul daco-românismului.

Eu cred, că acesta nico-dată nu s'ar fi întâmplat, decât ar fi fost în ministerul de culte, ori în administrația instrucțiunii: directorii superiori și inspectorii școlastici, cari, fiă chiar și numai superficiali, s'ar fi avut cunoștință despre mișcările literare și științifice ale Românilor. Aceia de sigur ar fi știut, că încă prin anii 50 a început în Bucovina o mișcare, care punând ortografia română pe base fonetice, s'o rupă cu scrierea etimologică din Ardel, și că în Iași s'a format o partidă literară și politică (Junimiștii) sub conducerea lui Titu Maiorescu, Petre Carp, Negruzi și Pogor, cari își pun de țintă de-a se lupta contra acelei direcțiuni mincinoase științifică și culturală, pe care au inaugurat-o și au făcut-o victorioasă tocmai compatrioții noștri.

Pentru a se orienta în această chestiune n'aveau să cetească nici „Convorbirile Literare” din Iași, ci numai ziarele române din patriă. Din detunăturile și injurăturile turbate ce le îndreptau Blășienii, apoi Barișiu, Babeșu, Vulcanu și Alesandru Romanu, contra așa numiților cosmopoliti, ar fi putut să știe, despre ce este vorba. Ar fi putut să înțeleagă, că acele prime sbicuri, ce le aplica acel grup curajos și mereu crescător asupra teoriei latinității, nu era iertată științei maghiare și politicii culturale maghiare să le lase nefolose.

Să citim numai „Criticele” lui Titu Maiorescu, apărute la 1874, der scrise cu ani înainte, și vom vedea, cu ce curaj moral și cu ce curaj critică solidă impută lui Șincai, Petru Majoru, că au falsificat istoria; apoi redactorilor Dicționarului de Buda și lui Treboniu Laurianu, că au falsificat etimologia română și că numai cel orb nu vede, că edificiul naționalității române nu se ridică pe o basă în mijlocul căreia se află falsitatea: „In fine sunt emulsi și a întreba pe acești domni: decât cred ei ore, că are știința o astfel de naționalitate, care e capabilă a face din erorile adevărului numai pentru aceea, că erorile vine dela autorul român? Ori de exemplu pe Academia științifică din Bucuresci, care în ce țară oltă n'ar putea fi decât focalul nesoinței pretențioase, decât poate fi ea punctul central al adevăratei științe, cel puțin până unde curg valurile Dâmboviței? sau ca teoriile filologice ale lui Cipariu — cari înaintea ori și cărui filologu apăsă n'ar putea însemna altoceva decât un lung lanț de greșeli — s'ar putea fi bune și corecte, fiă chiar și numai între cele două Târnavi? ori că dreptul public al lui Bănuțiu — care și înaintea unui astfel de jurist, care abia este introdus în științele juridice, nu sunt decât o țesătură de interpretări greșite, er înaintea științei neingăduitoare, nise confuziuni — poate fi ore tabla le gilor de drept român, cel puțin până în țermii Bahluiului? Că ore scrierile lui Pralca, Tăutu, Cichindeală, Seulescu, Densușianu ș. a. — cari în alte țări ar fi isvoro necate de citați pentru foile umoristice — sunt ele destul de bune, pentru „lepturariul” lui Pumnul, ca din ele să se hrănească mintea tinerimei române?”.

Decă directorii noștri superiori și inspectorii de școle ar fi avut câtă de puțină orientare în mișcările literare și culturale române, câtă de frumosu ar fi putut ei folosi spiritul și tendințele criticele partidei junimiste pentru îndreptarea cevaș mai corectă a tendințelor culturale ale Românilor din patriă. Cei ce ocupă posturi mai înalte în adminis-

trația instrucțiunii trebuie să fiă mai mult — cu deosebire în astfel de locuri es-puse ale statului, cum sunt părțile țării noastre locuite de Români — decât biurocrați, sau simpli meșteșugari, cari își implinesc cu dibăciă partea mecanică a meșteșugului lor. Acești funcționari superiori, trebuiau să fiă oameni cu spirit de propria inițiativă și cari să eșericeze o influință de directivă asupra mișcărilor culturale; apoi să fiă apti pentru deslegarea problemelor de natură așa de înaltă, cari nu pot descrie în îndrumări oficiale și în ordinațiuni. Administrației didactice maghiare nu trebuia să-i fiă iertată a se mulțami cu controla mecanică a învățământului românesc, ci tocmai cu ajutorul cunoștinței mai adânci a limbii, literaturii și culturai române, trebuia să pătrundă în sentimentele Românilor și să influințeze în modu convingător asupra aspirațiilor lor politice și naționale. N'ar fi trebuit, ca din punct de vedere al formei și machinalității să controleze, decât se învață, și cum se învață limba, literatura și istoria maghiară în școlile române? — ci trebuiau să se îngereze în modu activ și în studierea limbii, literaturii și istoriei române, și încă în deplină cunoștință a obiectului.

Lucru firesc, că necunoșterea limbii, literaturii și a mișcărilor române își are urmările ei regretabile. Aceasta este cauza, că în școlile române și neromâne de ani de zile au putut decurge astfel de lucruri, cari n'ar fi avut loc acolo, nici măcar din punct de vedere al simplei controle mecanice. Charta daco-românismului așa numita *Dacia modernă*, a trebuit s'o denunțe un diarist bucureșean, ca s'ar putea fi oprită în școlile române din patriă. Controlarea cărților didactice române, din punct de vedere al statului, încă a fost foarte slabă, așa că în anii trecuți s'a ivit necesitatea de a se censura toate cărțile didactice române. Că ce fel de cărți s'au putut folosi în cei 25 ani de viață constituțională în aceste școle, cred, că în privința aceasta cenzorii respectivi ai consiliului didactic au putut să adune date interesante. Pe câtă soiu eu, singuraticii funcționari administrativi și persoane private au protestat, pe calea presei, contra folosirii acestor cărți, der în cei 25 de ani trecuți, nime n'a excepționat oficial aceste cărți.

Lipsa de controlă mai adâncă a spiritului în care sunt scrise aceste cărți a cauzat, că Vasile Lucașiu, a putut funcționa la gimnaziul reg. catolic din Satmaru, până când reprezentanța orașenească a început o mișcare contra lui. Se poate să fiu rău informat, der așa am auzit că și după această pășire a reprezentanței orașenești, directorul și prodirectorul l'au luat în apărare, ca pe un om oinstit și nevinovat, pentru că membri din reprezentanță n'aveau nici ideea de tendințele române. Pe Grigoriu Silași, profesor de limba și literatura română la universitatea din Clușiu, încă l'au lipsit de catedră numai după scenele tumultuoase ce le-a provocat tinerimea contra lui, când apoi a eșit la ivelă, că ani de-arândul a propagat daco-românismul...

(Va urma).

Apelul literar.

(Urmare.)

33. Snoava pl. snoave. Unde se întrebunțază cuvântul acesta mai ou sémă și ce anume înțelege poporul sub densusul? — Cam câtă de lungă, calculat după o colă de scris, poate să fiă snova și cam ce fel de cuprinsu trebuie să aibă: seriosu său mai mult glumețu, satiricu? — Cum se numește cel ce spune snove? — Afară de adj. snovos se mai află și alte cuvinte născute din aceeași rădăcină? — Ce deosebire e între snovă și între ceea ce numeșou cei învățați anecdota? — Cum se numeșou

snova în alte părți locuite de Români?

34. Cum numeșou poporul istorioarele acelea pe cari cei învățați le numeșou fabule, adecă când vorbesou între olată atar animale sau lucruri neinsuflete, bună ora: ocoșul și găina, cucul și morțea, cănele și lupul, raoul și brsoa, securea și pădurea? etc. Se află în popor multe istorioare de acestea și în poeșii, ori numai în prosă? — Cari sunt cele mai răspândite?

35. Tradiția pl. tradiții. Provine adese-ori cuvântul acesta în gura poporului și cum se mai rostose? — Ce însemneză? Este tradiția o istorisire, care se basază mai mult pe întâmplări și fapte istorice, ori și pe un altă soiu de întâmplări?

36. Cum numeșou poporul istorioarele acelea cari tratază despre originea sau numele unei localități anumite, bună ora: a unui munte, delu, vale, pârâu, poiană, stână etc. de exemplu: pietrele domnei, pietrele muierilor (în Bucovina) vârful omului (în alte țări).

37. Cum numeșou poporul istorioarele acele, cari tratază o întâmplare din viața vre-unui sfântu, sau mai bine dist a căroru obiectu de tratare e mai mult sau mai puțin religiosu, bună-ora cele despre Marina, Sânt Ilie, Foca, Sânt-Giorgiu, St. Niocolae, Sânt-Petru, Sântă-Maria etc.

38. Păcălitura pl. păcălituri. Ce înțelege poporul sub cuvântul acesta? — Câtă e de lungă și ce fel de cuprinsu are? — Cum se numeșou păcălitura cu un altă terminu popularu? — Afară de cuvintele Păcălă, dela care cred, că se deduce subst. păcălitoru, adj. păcălitu și verb. a păcăli se mai află și alte cuvinte din aceeași rădăcină formate? — Cum se mai numeșou bărbatul sau femeia, cari păcălesou pe alți oameni?

39. Cimilitura pl. cimilituri. Ce e acesta? — Cum se mai rostose altmintrelea? — Rostose-se unde-va și similitură ori nu? — Cum sună verbulu? — Cu ce felu de cuvinte se încep mai ou sémă cimiliturile și cu cari se sfêșesou? — Care e, după credința poporului, originea cimiliturilor? — Cum se numeșou cel ce spune cimilituri? — La ce felu de ocașuni mai ou sémă se spunu cimiliturile?

40. Esistă o deosebire ore și care între cimilituri și ghicitori sau ghicitori? — Cum sună singularul dela ghicitori? — De unde vine cuv. ghicitoră și de unde cimilitură?

41. Dicala pl. dicale. Ce înțelege poporul sub cuvântul acesta? — Cum se mai rostose elu altmintrelea? — Este ore-și care deosebire între dicală și dicer, și apoi între amândou și între proverbă?

42. Proverbă pl. proverbe. E cuvântul acesta popularu ori nu? — Ce înțelege poporul sub densusul? — Sunt proverbele foarte usitate în vorba de toate zilele?

43. Pilda pl. pilde. Ce înțelege poporul sub o pildă? — Cine vorbesou în pilde? — E pilda lungă ori scurtă?

44. Icoana pl. icone. Ce e icona? — Cine și cum vorbesou în icone?

(Va urma.)

L i t e r a t u r ă.

A apărut:

„Noul atac asupra școlilor noastre, = politică maghiară de instrucțiune.” (Reproducere după „Telegraful Român”). Sibiu, Tipografia archidieceșană, 1893. — Formatu micu de 87 pag. Prețulu 25 cr.

În tipografia diecesană din Arad a apărut: *Legea de pensiu învțătorescă*, tradusa și esplicată de *Blasiu Coșrănu*, învțătoru român în Sânt-Nicolau-mieu (Kis-Szt. Miklos, p. u. Uj-Arado). Formatu micu de 151 pag. Pre-

țulu 1 fl. 5 cr. trimis francoat. Cuprinsul: *Legea din an. 1875 legea din 1891; Regulamente, instrucțiuni și ordinațiuni ministeriale.*

DIVERSE.

Maxime. Politica ceamare, care știe să aștepte și să lucre, să compune din răbdare și curagiu. — *G. M. Valtour*; Despotismul își desecă mijlocele pentru succesele sale și devoră de mai înainte propriul său viitor. — *Mignet*; Cea mai mare bucurie a femeiei, după aceea de a fi iubită, e aceea de a asculta. — *George Duruy*; Sunt oameni destul de vani a crede, că au în totu locul invidiatori, deși ei posedu puțin, ce ar fi demn de invidiat. — *W. Id*; Celu ce spune ceea ce știe, celu ce dă ceea ce are, celu ce face ceea pote, nu e obligat la mai mult. — *Alfred de Musset*; O femeie ce are lipsă să fiă păzită, nu o mai merită. *Ch. de Bernard*; Când ajungem la o etate orecare nu rămâne decât oșătoria pentru de a rețineri. — *Eug. Labiche*; Causeria e o promenadă liberă pe câmpul largu, în care ea nu urmăresce nici un scop și-i place să apuce pe căi și drumuri întâmplătoare. — *Bacon*. Totulu e schimbăciosu în lumea acesta și fidelitatea unu sunetă secă, eternu fidelă în splendidă sublimitate ești numai tu grandioasă natură! Ferice celu ce se ține de tine și ține-se plecă; elu nu se va împărtași de durerea desamăgirii. Pentru fidelitatea și balsamulu tēu a-și sacrifica totu. — *Impărătesa Elisabeta* a Austriei la Mehadia; Multe femei tinere se pot asemăna cu unu frumosu vasu pentru flori, în care se află flori vestejite și apă stătută. Feriți-vă de astfel de femei, ele vă infecteză moraliceșou și vă ruineză fisiceșou și materialiceșou. — *I. G. B.* Omulu înfrumșeză ceea ce iubese și sfîșese ceea ce crede. — *Ernest Renan*; Speranța e imaginațiunea celor nefericiți — *A. de Custine*; E necesar ca în viață să fi puțin uritu. — *Sainte-Beuve*. — *Culese de Camilă B.*

Asigurarea trupelor elvețiane. — În urma autorizației consiliului federalu, departamentul militar al Elveției, a hotărât următoarele pentru a asigura trupele în casu de accidente nenorocite. Soldații sunt asigurați din ziua când intră în miliție până se liberază. Calăreții, dresorii de cai și randași sunt asigurați pentru totă durata angajamentului lor ou o primă care nu trece peste 2 fr. 50 b., der care valorează în casu de accidentu 5000 de fr. Fiă-care ofițeru, sub-ofițeru și soldatu trebuie să și plătescă prima (adică biletul de câștig) ou 90 de centime. Departamentul militar federalu plătesce totu banii pe câte trei semestre consecutive și pe urmă garantează mai multe premii, cari se ridică până la 70.000. Ofițerii sunt asigurați pentru 5000 de fr. Ei au 5 fr. îndemnită pe fie-ore și. Sub-ofițerii și soldații sunt asigurați pe, 3000 de fr. În casu de nenorocire ei au câte 3 fr pe și.

Presă în Grecia. Grecii ne-au întrecut ou gazetăria, dăce „Timpulu” din Bucuresci. După o statistică de curând publicată, sunt deja 131 de ziare greceșci, cari se publică în regatul elen și 35 în celelalte țări orientale. În Atena sunt 51 de ziare. Dintre acestea 9 sunt zilnice și tirajulu unora din ele atinge cifra de 10.000. În fiă-care și se distribu în Grecia 55—60.000 foi, adecă unu diaru la 30 locuitori. Sâmbăta, tirajulu totalu al gazetelor atinge cifra de 130.000, adecă o fôia pentru 12 locuitori. Numărându-se în sfêșitu și gazetele străine, cari se vându în Elada, se vine unu diaru pentru 5 locuitori, ceea ce e rar și în țările cele mai civilizate.

Proprietar Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Grigoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena

din 28 Februarie st. n. 1893.

Renta de aur 4%	115.90
Renta de hârtie 5%	—
Imprumutul căilor ferate ungare	—
aur	122.90
de argint	102.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de	—
ostă ungare [prima emisiune]	120.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de	—
ostă ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de	—
ostă ungare [3-a emisiune]	—
Bonuri croato-slavone	—
Bonuri rurale-ungare	96.06
Despăgubirea pentru dijma de vină	—
unguresc	97.50
Imprumutul cu premială unguresc	153.—
Losurile pentru regularea Tisei și Se-	—
ghedinului	144.75
Renta de argint austriacă	99.15
Renta de hârtie austriacă	98.80
Renta de aur austriacă	117.70
Losuri din 1880	149.—
Acțiunile băncii austro-ungare	992.—
Acțiunile băncii de credit austr.	397.—
Acțiunile băncii de credit ungar.	338.50
Galben împărătesc	5.68
Napoleon-d'or	9.64 1/2
Mărci 100 imp. germane	59.27 1/2
Londra 10 Livres sterline	121.20

Cursul pieței din Brașov

din 1 Februarie st. n. 1893.

Banote românești	Comp. 9.58	Vând. 9.55
Argint românesc	9.47	9.43
Napoleon-d'or	9.60	9.64
Lire turcesc	—	—
Seris. ionc. „Albina” 6%	—	—
5%	—	—
Imperial	—	—
Galben	5.58	5.63
Ruble rusești	—	—
Mărci germane	58.80	59.10
Discontul 6—8% pe an	—	—

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 4 ore 20 min. dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 23 min. seara

2. Dela Brașov la București:

Trenul accel.: 5 ore 15 minute dim.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amez.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zărnești:

Trenul mixt: 9 ore 5 min. dimineața.
Trenul mixt: 5 ore 13 min. după am.

Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul mixt: 5 ore 20 min. dimineața.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute a. m.
Trenul mixt: 3 ore 10 min. după am.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 5 minute seara.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 6 ore 58 minute seara.
Trenul accel.: 10 ore 17 minute seara.

3. Dela Zărnești la Brașov.

Trenul mixt: 6 ore 2 min. dimineața.
Trenul mixt: 1 ora 14 min. după am.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 25 min. dimineața.
Trenul mixt: 5 ore 32 min. după am.
Trenul mixt: 9 ore 25 min. seara.

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscri-
sei administrației. In cazul
publicării unui anciu mai
mult de odată se face scăde-
mânt, care crește cu cât
publicarea se face mai de
multe-ori.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.”

SCHLICK Turnătoria de feră și fabrica de mașini

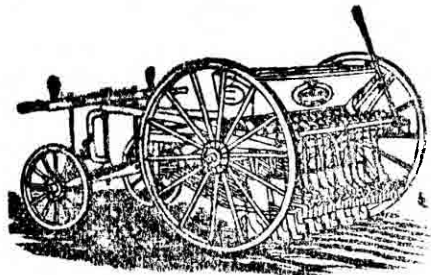
FABRICA ȘI BIROUL CENTRAL: VI., Kulsö väczki-út
BIROUL ÎN ORAȘ ȘI DEPOSITUL: VI., Podmaniczky-uteza 14,

Filiala depositului: VIII., Kerepesi-út 77 sz.

Garnituri de treierat cu abur și cu vârtă (Göpel),
mai departe

Pluguri cu 2 și 3 feare patent. SCHLICK

distinse cu mai multe premii din cele mai mari

Pluguri Rayol patent.,

Pluguri cu un feră sistemul Rayol,
originale Schlick și sistemul Vidats.

Unelte pentru lucrarea pământului,
grape și spărgători de bulgări.

Mașini de semănat în rânduri „HALADAS”, patentate Schlick.

și toate mașinile agricole.

Mori pentru curățitul cerealelor, mașini pentru prepararea nutre-
tului, mori pentru uruit.

Mașini originale americane pentru legătura snopii și mașini pentru co-

situl bucatelor, mașini de cosit erva, drumuri de feră transportabile
pentru câmp etc.

Prețurile cele mai eficiente. — Condițiuni favorabile pentru plată.

18—2.

A V I S U I

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și
reinoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebi, când vo-

iesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.
Domnii, ce se abonează din nou, se binevoiască a scrie adresa
lămurită și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Tipografia A. MUREȘIANU.

Pilulele pentru curățirea sângelui

mai nainte numite „Pilulele universale” ale lui

L. P S E R H O F E R

merită cu totu dreptul numirea din urmă, de o e în faptă sunt foarte
multe bôle, la cari aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe deoenii sunt aceste pilule lăpate și puține familii se
vor afla la cari ar lipsi o mică provisiune din acest medicament de
casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă de către mulți medici aceste pilule
ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce
proviu în urma relei mistuiri și constipații, precum: perturbarea în cir-
culațiunea feriei, suferința de ficat slabirea matelor, colica cu vânturi,
congestiunea la creeri, hâmorhoide (vina de aur) și c. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bună
efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvoresc din această, precum:
gâlbinae, dureri de capu nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de
sânge lu reză așa de ușor, încât nu pricânesc nici cele mai mic dureri
și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slabite persoane, chiar și co-
pii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur nu-
mai în farmacia „zum golden Reichsapfel” a lui I. Pserhofer,
Singerstrasse Nr. 15 la Viena, și costă o cutie cu 15 pilule 21 cr. v. a.
Una sulă cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr., trimițându-se neîncătu cu ramborsă
1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă una sulă cu pilule
1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr.,
4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin
de un sulă nu se pôte espeda.

NB. În urma lăpării lor celei mari, se imităz aceste pilule sub dife-
rite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume **Pilule pu-**
rificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer și numai acestea sunt veri-
tabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provăduță cu iscalitura
I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul cutiei totu aceeași iscalitură în co-
lôre roșă.

Dintre neenumăratele scrisori, prin cari consumații acestor pilule
mulțame-că pentru redobândirea sănătați după cele mai varii și grele bôle,
lăsăm să umzeze aci puține numai cu observarea, că ori-cine a întrebu-
ințat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Schlierbach 22 Oct. 1888.

Stim. D-le! Subsemnatul mă rog a-mi
ai trimite 4 suluri cu pilule purificătoare
de sânge cari în adevăr sunt foarte fo-
lositoare și escelente.
Cu dist. stimă Ig. Neureuter, medic.

Dv. Pilule purificătoare de sânge, și după o
întrebuințare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfühl,
27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rogă a
mai trimite 4 suluri cu pilulele D-V. în
adever folositoare și escelente. Nu pot în-
trelesa fără ca să Vă exprim recunoștința
mea în privința valôrei acestor pilule,
și le voi recomanda unde numi să vă pută
tuturor suferinților. Vă autorizez, ca această
a mea mulțumită să o folosiți după plac
și pe cale publică.

Cu distinsă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr.
Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vă rog a-mi trimite un
sulă cu 6 cutii din pilulele D-v. universale
purificătoare de sânge. Numai minunatelor
D-v. pilule am să mulțamesc, că am scă-
pat de o suferință de stomacu, care m'a
chinuit 5 ani. Aceste pilule n'are să-mi
lipsescă nici odată și exprim prin această
mulțumirea mea cea mai caldă.

Cu cea mai mare stimă Ana Zwickl.

dela W. Otfm. Bernhard din Lindau în
contra tuturor greutăților la sto-
machu. O buteliă 2 fl. 60 cr., o jumătate buteliă 1 fl. 40 cr.

Liqueur din plante de Alp, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferințelor
celu mai bun mijloc în contra tuturor suferințelor
Alifă americană, reumatice: durerilor la șira spinării, ju ghuiri, is-
chiast, migrenă, dureri nervose de dinți, dureri de capu, junghiuiri la urechi etc. 1 fl. 60 cr.

Esență pentru ochi, de Dr. Romershausen pentru întărirea și conservarea
vederei, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatul balsam englezesc, o sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei (Fiakerpulver in contra catarului, răgușei etc.
1 cutie 35 cr. cu trimiterea francată 80 cr.

Franzbranntwein cu seu fără sare o sticlă 70 cr.

Balsam contra degerăturii de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut
ca cel mai sigur remediu contra suferințelor de degeratură de tot felul, precum și spre vindecarea ranelor forte învechite.
1 borcan 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Helso seu Gesundheitssalz, un remediu escelent în contra cataru-
lui, la stomacu, precum în genere în
contra tuturor suferințelor ce proviu dela mistuirea neregulată, un pachet 1 fl.
mijlocu probat în contra umflăturii

Balsam în contra gușilor, la gâtă un flacon 40 cr., cu trimi-
terea francată 65 cr.

Esență de viață. Picăturile din Praga în contra stomacului stricatu, mis-
turii rele, greutăți de tot felul, un medicament de
casă escelent 1 flacon 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Prafuri în contra asudării picioarelor. Acestu prafu delă-
tura asudatului pi-
cioarelor și mirosul neplăcut, conservăz încălțăminte și este probat ca ne-
striețios. Prful unei cutii 50 cr., cu trimitere francată 75 cr.

Sucul Spitzwegerich un medicament de casă foarte cunoscut și es-
celent în contra catarului, răgușei, tusei spag-
modice etc. 1 sticlă 50 cr., 2 sticlă dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomaza-Tannochinin de I. Pserhofer, de un lungu șir de ani recunos-
cut de medicu ca cel mai bun mijloc pentru
crescerea părului. Un borcan elegantu adustat 2 fl.

Plastru-universal, de prof. Stuedel, la rane din lovitură și impunsu, la
totu felul de bube rele și la umflături învechite, ce
se sparg periodicu la picioare la degetu, la rânile și aprinderile de țigă și la multe
alte suferințe de acestu soi s'a probat de multe ori. Un borcan 50 cr., cu tri-
miterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă de W. Bullrich. Un medicament de
casă escelent în contra tuturor urmă-
rilor digestiunei stricte precum: durere de capu, amețelă, cărcăi la stomacu, acielă
în gât, suferințe haemoroidale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află toate specialită ile farmaceutice in-
digene și streine, anunțate prin to te di-rele austro-ungare și la casă, când unele din
aceste specii nu s'ar afla în deposit se vor procura la cerere promptu și înfin.

Trimitere prin poște se efectuează iute, dacă se trimite prețulu înainte; comănde
mai mari și cu ramborsă a prețului.

I. PSERHOFER, farmacia „zum goldenen Reichsapfel” WIEN, I.,
Singerstrasse No. 15.

Franco se efectuează acele comănde numai dacă se trimite mai nainte și resp.
porto postală, în casulu acesta comănde postale sunt multu mai ieftine, decâtu la
trimiteri cu ramborsă.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule, a căroru instruc-
țiune este provăduță cu iscalitura I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul
fiă cărei cutii totu aceeași iscalitură în colôre roșă

Susamintitele specialități se află și în Budapesta la farmacistul
I. von Török, Königsgasse 12. 17,5—12